

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Standardy opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3

konsultacje

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

Warszawa, 3 czerwca 2024 r.

Zmiany w systemie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Podniesienie jakości opieki w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat.

(stworzenie standardu jakości i mechanizmu jego stosowania, umożliwiając jednocześnie indywidualny rozwój każdemu miejscu),

Wprowadzenie mechanizmu stałego systemu wsparcia rozwoju żłobków

- Budowa, modernizacja, adaptacja oraz programy rozwojowe (dodatkowe)- Aktywny Maluch,
- Wsparcie w utrzymaniu - Aktywny Rodzic,

USTAWA z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 - zmiany

2023	2024
<p>Art. 6c. Minister właściwy do spraw rodziny może określić, w drodze rozporządzenia, standardy opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia tym dzieciom wysokiej jakości opieki dostosowanej do ich potrzeb rozwojowych.</p> <p>Art. 6d. Podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy, podmiot zatrudniający dziennego opiekuna oraz dzienny opiekun prowadzący działalność na własny rachunek, organizując opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3, mogą uwzględnić standardy opieki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 6c.</p>	<p>Art. 6c. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, standardy opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym standardy niezbędne i standardy fakultatywne, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia dzieciom w wieku do lat 3 wysokiej jakości opieki dostosowanej do ich potrzeb rozwojowych.</p> <p>w art. 6d wyrazy „mogą uwzględnić” zastępuje się wyrazami „uwzględniają niezbędne”</p>

Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 – 2023, stan obecny

Dn. 4 października 2023 r.

Rozporządzenie zakłada realizację standardów poprzez utworzenie planu opiekuńczo-wychowawczo-educacyjnego

1) pracy z dzieckiem;

2) bezpieczeństwa dzieci;

3) organizacji pracy, rozwoju i bezpieczeństwa odpowiednio personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym lub dziennego opiekuna;

4) monitoringu i ewaluacji;

5) współpracy osób sprawujących opiekę z rodzicami.

Powyższe standardy składające się z bloków tematycznych, stanowiących ramy jakości opieki i edukacji, okazały się zbyt mało szczegółowe, a przede wszystkim miały charakter fakultatywny

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Zmiany
w 2024 r.

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

USTAWA z dnia 15 maja
2024 r. o wspieraniu rodziców w
aktywności zawodowej oraz w
wychowaniu dziecka – „Aktywny
rodzic”

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Programy rozwoju instytucji opieki:
AKTYWNY MALUCH, opieka żłobkowa w każdej gminie,
dofinansowania do wynagrodzenia, jednostki
wspierające, działania promocyjne, badania w obszarze
opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Aktywny Rodzic

AKTYWNI RODZICE
W PRACY

AKTYWNI W
ŻŁOBKU

AKTYWNI W
DOMU

INNE

Wracamy do pracy –
potrzebujemy
wsparcia

Wybraliśmy żłobek,
klub dziecięcy albo
dziennego opiekuna –
potrzebujemy
wsparcia

Zostaję z dzieckiem w
domu – potrzebuję
wsparcia

Podstawa prawna
w ustawie do tworzenia
programów obejmujących w
budowanie zdolności
Państwa do wdrażania
reformy tj.:

- likwidacji „białych
plam”,
- wprowadzanie
standardu opieki,
szkolenia,
- wsparcie dla żłobków.

1500 zł/mc

do 1500 zł/mc

500 zł/24 mc

Wskaźnik uźłobkowania z podziałem na województwa
(liczba dzieci w wieku od 12 do 36 miesiąca życia dziecka)

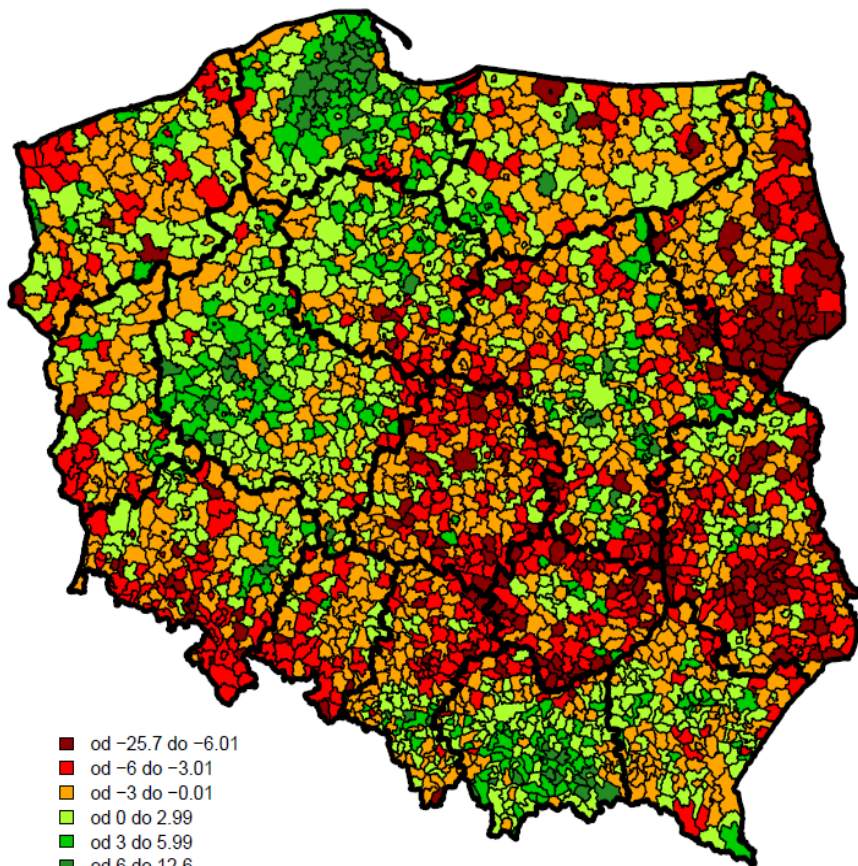

Wskaźnik uźłobkowania z podziałem na województwa
(liczba dzieci w wieku od 0 do 36 miesiąca życia dziecka)

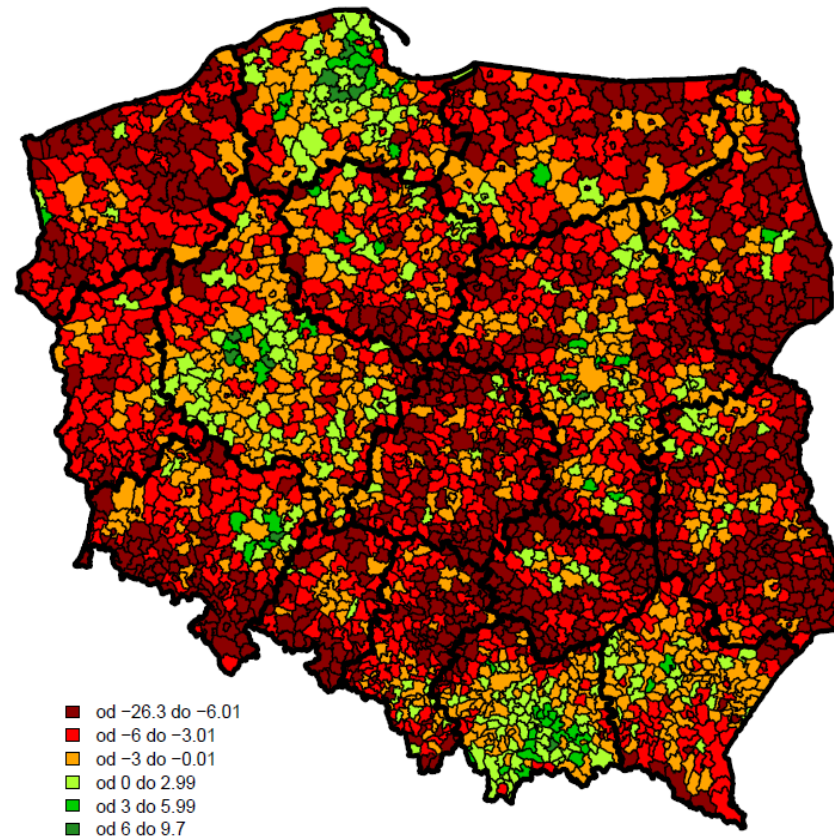

Przyrost naturalny na 1000 osób w gminach w 2015 r.

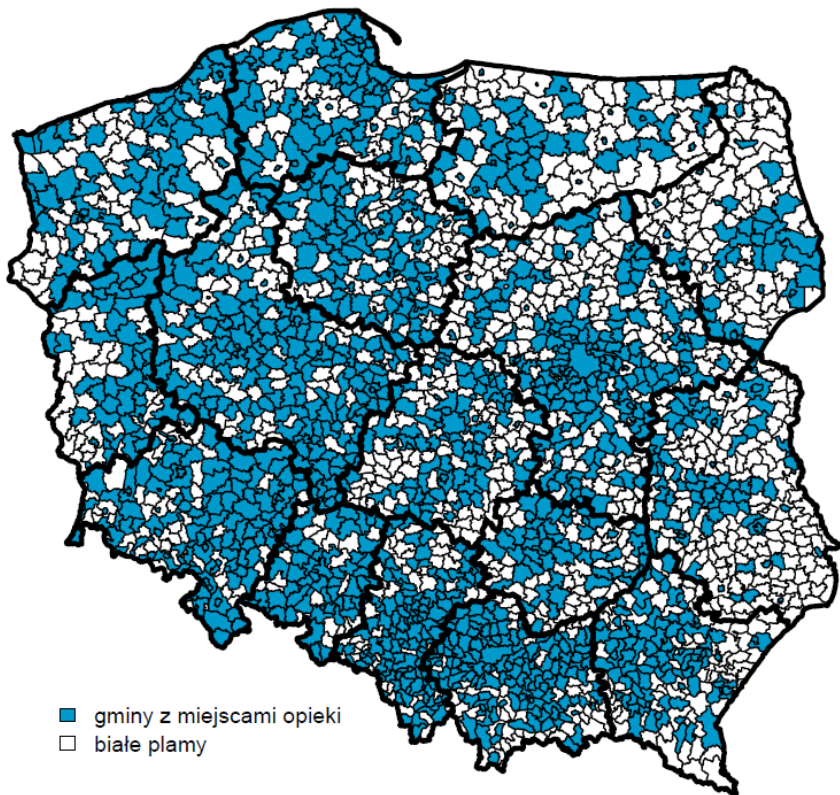

Przyrost naturalny na 1000 osób w gminach w 2022 r.

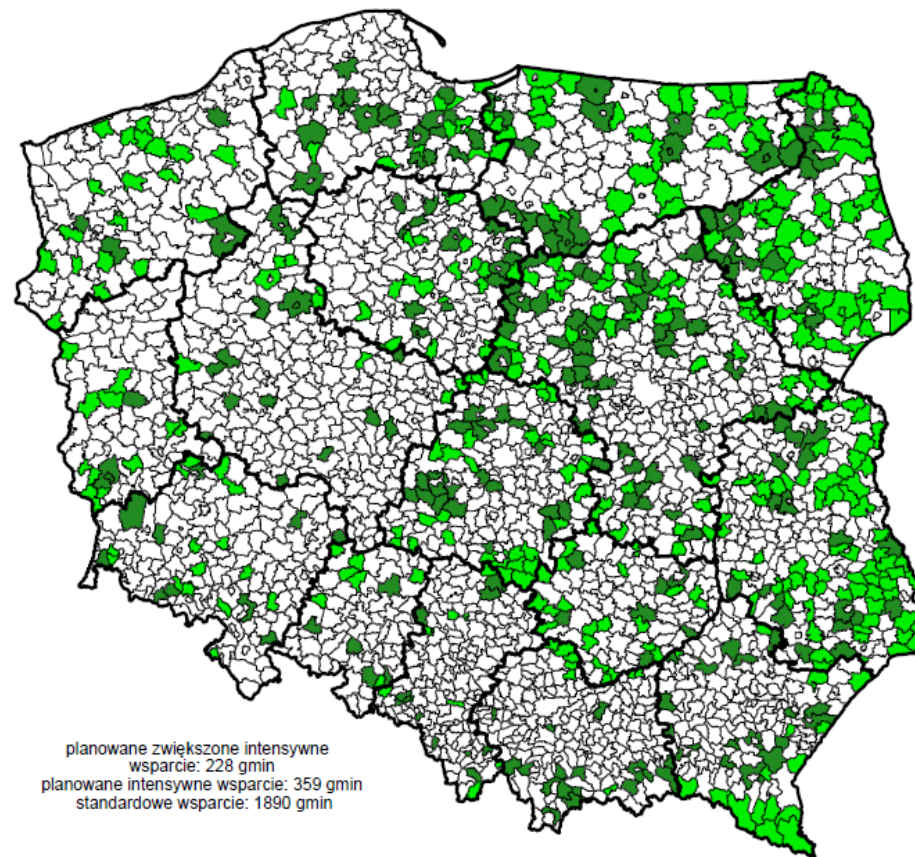

Miejsca opieki – stan na 19.01.2023

- gminy z miejscami opieki
- białe plamy

Gminy kwalifikowane do wsparcia w ramach Aktywnego Malucha *Dzienny Opiekun w każdej małej gminie*

planowane zwiększone intensywne
wsparcie: 228 gmin
planowane intensywne wsparcie: 359 gmin
standardowe wsparcie: 1890 gmin

- planowane zwiększone intensywne wsparcie w ramach programu Aktywny Maluch
- planowane intensywne wsparcie w ramach programu Aktywny Maluch
- standardowe wsparcie w ramach programu Aktywny Maluch

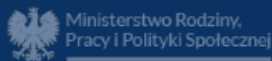
Podniesienie jakości opieki w
instytucjach opieki nad dziećmi w
wieku do 3 lat.

Wdrożenie obligatoryjnych (niezbędnych)
standardów jakości opieki nad dziećmi w
wieku do lat 3,

Ogłoszenie obszarów podlegających
rozwojowi w instytucjach opieki,

Opracowanie materiałów wspierających instytucje opieki
we wdrażaniu standardów – podręczniki metodyczne dla
opiekunek, dla kadry zarządzającej oraz wytycznych do
kontroli dla gmin

Przygotowanie kadry w żłobkach, jak w
gminach do realizacji zadań
wynikających z nowotworzonych aktów
prawnych – szkolenia z FERS oraz
instytucje wspierające

Programy rozwoju instytucji opieki

Szkolenia dla kadr

1. z FERS:

- A) dla osób planujących prace w instytucjach opieki nad dziećmi – konkurs ogłoszony przez DWF MRPiPS w maju 2024 r. (*2.2 Wsparcie systemu opieki nad dziećmi do lat 3, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego*)

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/nabory/22-wsparcie-systemu-opieki-nad-dziecmi-do-lat-3/>

- B) dla podmiotów prowadzących instytucje opieki z wdrażania standardów – 2025 r.
C) dla jst. w zakresie kontroli i nadzoru instytucji opieki – 2025 r.

2. W ramach środków krajowych:

- a) Szkolenia i doradztwo z zakresu wdrażania standardów opieki
b) Podręczniki metodyczne

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3

 Standardy niezbędne oraz standardy podnoszenia jakości dotyczą:

- 1) pracy z dziećmi;
- 2) organizacji pracy personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym i organizacji pracy dziennego opiekuna;
- 3) współpracy personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym i dziennego opiekuna z rodzicami.

Zmiany w systemie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Celem działań określonych w standardach podnoszenia jakości jest stymulowanie ciągłego rozwoju instytucji opieki w kierunku wyższej jakości opieki, ze szczególnym uwzględnieniem elementów związanych z rozwojem kognitywnym dzieci.

STANDARDY JAKOŚCI OPIEKI

Standardy niezbędne

3

Przed rozpoczęciem
działalności:

Standardy niezbędne

13

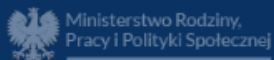
W czasie
sprawowania opieki
nad dziećmi w
wieku do lat 3:

Standardy podnoszenia
jakości

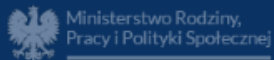
14

Fakultatywne

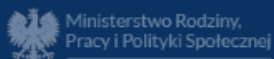
Standardy niezbędne do rozpoczęcia działalności

- Określenie zasad i planów służących zapewnieniu dzieciom w wieku do lat 3 w zakresie pracy z dziećmi;

- Określenie zasad, procedur i programów służących zapewnieniu dzieciom w wieku do lat 3 wysokiej jakości opieki w zakresie pracy personelu;

- Określenie zasad i procedur w zakresie współpracy z rodzicami;

STANDARDY JAKOŚCI OPIEKI

1) pracy z dziećmi;

- 8 standardów:

2) organizacji pracy personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym i organizacji pracy dziennego opiekuna;

- 5 standardów

3) współpracy personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym i dziennego opiekuna z rodzicami.

- 4 standardy

Standardy niezbędne i standardy podnoszenia jakości w zakresie:

1) pracy z dziećmi obejmują:

- a) określenie zasad i planów służących zapewnieniu dzieciom w wieku do lat 3 wysokiej jakości opieki dostosowanej do ich potrzeb rozwojowych,
- b) respektowanie praw dzieci w codziennej pracy żłobka, klubu dziecięcego i dziennego opiekuna, zwanych dalej „instytucjami opieki”,
- c) budowanie przez personel bezpiecznych, opartych na szacunku relacji z dziećmi;
- d) wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby,
- e) zapewnienie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata,
- f) tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającego mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu się,
- g) kształtowanie otoczenia, umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowania zmysłów,
- h) zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury;

Standardy niezbędne i standardy podnoszenia jakości w zakresie:

- 2) organizacji pracy personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym i organizacji pracy dziennego opiekuna obejmują:
- a) określenie zasad, procedur i programów służących zapewnieniu dzieciom w wieku do lat 3 wysokiej jakości opieki dostosowanej do ich potrzeb rozwojowych
 - b) organizację pracy personelu umożliwiającą podnoszenie kwalifikacji oparciu o współpracę, obserwację i refleksję nad codzienną praktyką,
 - c) dbałość personelu o bezpieczeństwo i zdrowie dzieci,
 - d) aranżowanie przestrzeni w sposób estetyczny i spójny z planem opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnym,
 - e) adaptacje dzieci odbywająca się w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb dzieci;

Standardy niezbędne i standardy podnoszenia jakości w zakresie:

- 3) współpracy personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym i dziennego opiekuna z rodzicami obejmują:
- a) określenie zasad i procedur służących zapewnieniu dzieciom w wieku do lat 3 wysokiej jakości opieki dostosowanej do ich potrzeb rozwojowych
 - b) współpracę personelu i rodziców opartą na wzajemnym szacunku i otwartości w celu kształtowania spójnego środowiska rozwoju dzieci,
 - c) tworzenie warunków umożliwiających rodzicom włączanie się w życie instytucji opieki,
 - d) tworzenie możliwości podnoszenia umiejętności rodzicielskich.

Monitoring standardów opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Standardy opieki możliwe są do osiągnięcia poprzez realizację wskaźników które określone zostały w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia.

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Zał. 1. to standardy opieki niezbędne do spełnienia przed rozpoczęciem działalności opieki i standardy niezbędne do spełnienia przez podmioty które prowadzą działalność opieki (tab. 2)

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Zał. 2. to standardy opieki umożliwiające podniesienie jakości instytucji, poprzez wdrożenie określonych w tabeli wskaźników

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Tabela 1

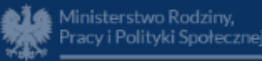
Standardy niezbędne, które podmiot zamierzający prowadzić żłobek lub klub dziecięcy, podmiot zamierzający zatrudnić dziennego opiekuna oraz osoba zamierzająca pełnić funkcję dziennego opiekuna w ramach działalności prowadzonej na własny rachunek, są obowiązani spełnić przed uzyskaniem wpisu odpowiednio do rejestru żłobków i klubów dziecięcych albo do wykazu dziennych opiekunów

Standardy niezbędne w zakresie pracy z dziećmi		
Nazwa standardu	Szczegółowy zakres standardu	Spełnienie standardu
Określenie zasad i planów służących zapewnieniu dzieciom w wieku do lat 3 wysokiej jakości opieki dostosowanej do ich potrzeb rozwojowych	Określone są zasady pracy z dziećmi z poszanowaniem ich praw zawartych w Konwencji o prawach dziecka	☐
	Stworzony jest plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny zawierający:	☐
	1) cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne;	☐
	2) metody pracy z dziećmi;	☐
	3) harmonogram obejmujący stałe i zmienne elementy dnia;	☐

Kontekst Europejski
KPO – kamień milowy A57G

„Wdrożenie standardów jakości opieki nad dziećmi, w tym wytycznych edukacyjnych oraz standardów usług opiekuńczych dla dzieci do lat 3, zapewniających wysoką jakość, w tym edukacyjną i opiekuńczą”

- *Trwa rewizja kamienia milowego mająca na celu zmianę terminu realizacji zadania – do 01.01.2026 r.*

Kontekst Europejski KPO – kamień milowy A57G

W ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności w 2022 r. rozpoczęte zostały prace związane z analizą zakresu, w jakim istniejące standardy opieki i edukacji umożliwiają dostęp do wysokiej jakości i przystępnych cenowo systemów opieki i wczesnej edukacji uwzględniającej Zalecenia Rady Unii Europejskiej z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie wysokiej jakości systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (2019/C 189/02). Analiza oraz badania jakości opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów, została przeprowadzona przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. W ramach ekspertyzy porównano systemy opieki w wybranych czterech państwach Unii Europejskiej reprezentujących różne modele państwa opiekuńczego, a także przeprowadzono badanie metodą ilościową na próbie 1000 instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz badanie jakościowe przeprowadzone metodą indywidualnych wywiadów w 30 wybranych podmiotach. Powyższe badania miały na celu ocenę aktualnych standardów opieki i edukacji oraz możliwych kierunków zmian i ich wpływu na dostępność opieki. Na podstawie analizy wyników badań został przygotowany raport pt. „Rekomendacje dotyczące opracowania ram jakościowych i edukacyjnych, wytycznych i standardów usług opiekuńczych dla dzieci do lat trzech”.

Dziękujemy za uwagę

Dane kontaktowe do Departamentu Polityki Rodzinnej:

Tomasz Pactwa. e-mail: Tomasz.Pactwa@mriips.gov.pl, tel. +48 538 117 230
Magdalena Kolega, e-mail: Magdalena.Kolega@mriips.gov.pl, tel. 538 117 253

Sekretariat Departamentu Polityki Rodzinnej,
e-mail: sekretariat.dsr@mriips.gov.pl, tel. 538 117 230

Czekamy na uwagi do 7 czerwca, pod adresem:
[KONSULTACJE DPR@mrpips.gov.pl](mailto:KONSULTACJE_DPR@mrpips.gov.pl)

